

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Lausunto
30.9.2021

Viite: HE 144/2021 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Turpeen lattiahintamekanismi

Valtiovarainministeriö on valmistellut turpeen lattiahintaa koskevaa esitystä laajasti asiantuntijoita kuulemalla. Hallituksen esityksen mukaan turpeen käytölle asetettaisiin lisävero, kun päästöoikeuden hinta alittaa tason 21,20 euroa hiilidioksiditonnoilta. Työ- ja elinkeinoministeriön turvetyöryhmän Afryllä teettämän selvityksen mukaan turpeen käyttö puolittuisi jo päästöoikeuden hinnalla 20 euroa hiilidioksiditonnoilta. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan esitetty päästöoikeuden kynnyshinta vastaa hyvin tehtyjä selvityksiä. EU:n vuotta 2030 koskevien päästövähennystavoitteiden kiristyessä on äärimmäisen epätodennäköistä, että päästöoikeuden hinta laskisi alle esitetyn kynnyshinnan. Työ- ja elinkeinoministeriö yhtyy hallituksen esityksen näkemykseen, ettei alhainenkaan päästöoikeuden hinta johda turpeen käytön merkittävään lisääntymiseen. Turpeen käytön laskiessa tällä hetkellä nopeasti energian tuottajat siirtyvät hankkimaan muita polttoaineita ja investoivat myös muihin tuotantomuotoihin. Päästöoikeuden hinnan tulisi olla matalalla tasolla hyvin pitkään, jotta turpeen käyttö lisääntyisi suuressa mittakaavassa.

Hallituksen esityksen mukaan päästöoikeuden hinnan alittaessa edellä mainitun kynnyshinnan, turpeelle käytölle lämmityksessä kohdistuisi lisävero, jonka suuruus määriteltäisiin päästöoikeuden markkinahinnan muutoksesta kertoimella 0,61. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että kerroin vastaa päästöoikeuden ja veron kustannusvaikutusta yhdistetyssä tuotannossa. Ministeriö yhtyy myös hallituksen esityksen näkemykseen, että kertoimen tulee perustua nimenomaisesti yhdistettyyn tuotantoon, koska suurin osa päästökauppasektorin veroalaisesta turpeesta käytetään yhdistetyn tuotannon laitoksissa.

Turpeen verollisen käytön raja

Turpeen käytön veron rajaa koskeva esitys perustuu työ- ja elinkeinoministeriön laajapohjaisen turvetyöryhmän esitykseen. Hallituksen esityksen mukaan turpeen verottoman käytön soveltamisala laajenisi siten, että veroa ei suoritettaisi polttoturpeesta siltä osin, kun sen vuotuinen käyttö on vuosina 2022–2026 alle 10 000 megawattituntia ja vuosina 2027–2029 alle 8 000 megawattituntia.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että turpeen verottoman käytön laajentaminen esitetyllä tavalla määräaikaaisesti on huoltovarmuuden kannalta tärkeää. Veroton minimiosa voisi parantaa toimitus- ja huoltovarmuutta siltä osin, kun turpeen käyttö on verotonta. Näin tapahtuisi esimerkiksi taakanjakosektorin kattiloissa ja päästökauppasektorin kattiloissa siltä osin, kun korkea päästöoikeuden hinta ei ole vienyt tur-

peen kannattavuutta nollaverolla. Tältä osin markkinoilla olisi turpeelle kysyntää ja se voisi parantaa turveyrittäjien tilannetta sosiaalinen ja alueellinen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta.

Esitys tukee myös lämpölaitosten hallittua siirtymää pelkän puupolttoaineen käyttöön. Vanhoilla turvekattiloilla on ns. tekninen minimi turpeen käytölle. Mikäli päästöoikeuden hinta on korkea, kannattaa kattilan omistajan tehdä lisäinvestointi, joka mahdollistaa puupolttoaineen käytön maksimoinnin. Investoinnin toteuttaminen vie kuitenkin aikansa. Turpeen veroton minimi alentaisi lämmöntuotantolaitoksen kustannuksia tilanteessa, jossa päästöoikeuden hinta on korkealla ja siten turpeen kilpailukyky on heikko, mutta laitoksen on pakko käyttää teknisen minimin verran turvetta ennen kuin puun suuremman käytön mahdollistava investointi on tehty.

Petteri Kuuva
teollisuusneuvos